

Ngwuja'ri ngwanni ngwullu je Yagub Äni kitabanu

Yagub gwuru gwümtü gi'donga gidi Ngwaalu Üräjälüm. Ngwube ulli ngwuja'ri ngwüngün ngwuje ükäci ngwükirijinä ngwuru Ngwüyäwüd ngwanni ngwa'ti ju Yijiräyil aar be badalu poor ngwüjanü ngwuru Garany. Enggaci gwudi Yicu gwinggidaar gwe kitabanu nggee gullu Yagub aar 'ti be utu ngwuja'ri ngwäyälü.

Ngwuja'ri ngwudi Yagub ngwinggida olang gwonyadu gwani elelle gwudi ngwükirijin. Yagub gwaru manari nga gwämäň Ngwaalu, nga gwa ape yi'ral ye'te ndi inggidi ämniing Ngwaalu gwunga. Ola gwüngün gwïndi gilingenalu. Manari nga gwuru diwayi, aa'ti nga gwa muli nono! Aa'ti nga gwa mi'ri ngwuy manari ämni Ngwaalu gwunga gwuma aar idäji. Aa'ti güündä ga ang apalu no. Aa'ti a gwa uti ngwüjanü ngwanni ngwünänü nga be obedä ngwüjälü ngwuru ngwayi. Ärrüpä ngwüjü ngwu'ter yi'ral yijaw. Mätä lingla lunga nga mätä ami'rang gwunga. Ätädü Ngwaalinga lingina lunga nga gatada lingina lunga ndi bebere gwüngün. Kwudar dijego'rr de. Aa'ti nga gwa iřingini yi'ral ye yanni yadi je ele ndi ärrü. Manari nga gwünänü, gataja ngwuwaya düwä ngwong ngwe ngwunga. Or'temaja nga jayi liguri nga otaci Ngwaalingalu gwani ngwüjü ngwanni

ngwüminä ndi je Ngwaalu gataji düwä.

Yajang yidi ngwuja'ri

1. Aganni (1.1)
2. Elelle gwudi ämni Ngwaalu na gwudi
bebere (1.2–8)
3. Ngwuwayi na ngwüjji ngwanni ngwünänü
(1.9–11)
4. Or'temaji güdirbä na ndi idäjji (1.12–18)
5. 'Dingini na 'dengenaci ngwuja'ri ngwudi
Ngwaalu (1.19–27)
6. Arngani ngwaalu ngwani uti ngwüjänü (2.1–
13)
7. Ämni Ngwaalu na yiiru yanni yijaw (2.14–
26)
8. Mätii yi'ral yanni yati ar ye ari (3.1–12)
9. Bebere gwanni gwuru 'didanu (3.13–18)
10. Arngani ndi ru dimaad didi ngwüjji güidlä
(4.1—5.6)
11. Or'temaji na otaci Ngwaalingalu (5.7–20)

Aganni

¹ Ngwuja'ri ngwee ngwindi 'dünggüny äny
gwani Yagub gwuru dünäd didi Ngwaalu nyi ru
dünäd didi Deleny dani Yicu Kirictu, ngwükäcä
je ngaa ru yüllü yidi Yijiräyil 'di na rom (12)
lanni gilo libadalu giyenanu yidi ngwüjji ngwuru
Garany.

Nggwaganna je.

Mätinälü ndi mümäni nono

² Lani ngwänggärü, jayaranu manari dörbä
donyadanu dima je mümänni nono.

3 Ngaa lilingidü ndi ari müminni nono gwaniämni Ngwaalu gwalu gwata je gendaci yiima ngaa or'temaji.

4 A or'temaji ape yiiru yüngün ngwuje medaji 'danggalanu nunnu ngaa pe ndi bebere ngaa mbuti aa'ti ya gu ami'rati yere.

5 Manari gwere nggwo 'danggalanu gwami'ratu ndi bebere, ngwotaci Ngwaalingalu ngwanni ngwati ätä ngwüjü 'dar ligor le ngwuje 'ti gi'tinijälü yere yanni yiki, a ya aar je ätädä.

6 Ma be ari gwuming otacalu, ngwuru diji dämna Ngwaalu aa'ti da ru diji da'ti gäti ligoralu düümänü, ndi ari gwanni gwati üümänü, gwuru nono dudu didi yaw dati dirun ärälü ngwuye pii gändikä.

7 Diji ndoo aa'ti da ge'te ndi ari da mbuji gony gere Gideleny.

8 Nginde gwuru diji diru yigoranu rom (2) da'ti mätinälü ndi ape ape güngün 'dar.

Ngwuwayi na lanni länänü

9 Manari diweengga danni diru diwayi dimaar allijala, ngwiringinii Ngwaalinga ndi allijala gwüngün.

10 A be nginde gwanni gwünänü manari gwuma aar ulläjälü, ngwiringinii Ngwaalinga ndi ulläjälü gwüngün, ndi ari gwadi ele ndi ayi nono ngwududi nono gwele yibobo yidi ngwa'ri.

11 Ndi ari lingen lati anda a deja büdü a ngwa'ri ayi nono a yibobo ayi nono aar mi'ri'tadalu a jayi gwegen geradalu. Yiru gu ye'te ye'te 'to gidiji danni dänänü, diji danni dänänü da ayi nono da dudi diju ndi 'täji ngwäy giyiiru yüngün.

Ngwaalu ngwa'ti idäjü dijü

¹² Gwonjacaar gwanni gwuru dijii dor'temaja dïmïmïnnär nono, nunnu manari dima gwällinï, da aar giki gi'riba gidi yeleny gidi midi ganni gima gwe Ngwaalu ci ngwüjü ngwanni ngwati ämni ngindeng.

¹³ Ma aar je idäji mbuji, aa'ti dijii da ari, "Ngwaalu ngwuru ngwidäjiny." Ndi ari Ngwaalu ngwati je 'ti yi'ral yanni yiki idäjä na ngwati 'ti idäjä dijü dere.

¹⁴ A be dijii diru de'te de'te dati ami'ra gwüngün gwanni gwuki idäji ngwokta ngwi'dätiyi.

¹⁵ Ma ami'ra gwanni gwuki mätinälü, gwati apa keng a ke mung pe, ngwati apa yi'rany.

¹⁶ Aa'ti la je dudiyi, lani ngwänggäri ngwämni nje.

¹⁷ Angidaji 'dar gwanni gwujaw gwumbutu, gwati üllä ndi Papa gwanni nggwo kerala. Gwanni gwuge'ta ngwony ngwätii buri kerala. Ngwong ngwee ngwati gwugwurli buri gwegen nono diila a be Ngwaalu ngwati 'ti gwugwurlu a'tur.

¹⁸ Gwüjädi ndi aar nje ätädä ngwuja'ri ngwanni ngwuru 'didanu nunnu ar ngwe lïngini ar ru yi'ra giyi'ral 'dar yanni yige'teng je.

'Dinginar ngaa ape yiiru

¹⁹ Lani ngwänggäri ngwanni ngwämni nje, ge'tar je ngwäy nono giyee, ndi ari a dijii büdädi ndi 'dingini puprang, ngwube geraji läni ndi ondaji na ndi güündä ape,

20 ndi ari güündä gidi díjí gati 'ti apu düningälü 'didanu gwanni gwümänä Ngwaalu.

21 Yäy gu no, Gatanar yidiganya mbüny 'dar na yere 'dar yanni yiki ngaa jilänü ngaa ämni ngwuja'ri ngwanni ngwuma kwüdini 'danggalanu ngwanni ngwa je gilängidiyi.

22 Aa'ti ngaa la 'dingini ngwuja'ri 'doko, no ngaa idäji yigo'ranu yalu. Apar ngwe yiiru.

23 Gwanni gwati 'dingini ngwuja'ri, ngwe 'ti be apu yiiru, gwuru nono díjí danni dati ombani ngwäyanü ngwüngün kalmandranu

24 dati ombani lingina lüngün ngwele ngwudanu puprang ndi diwayina ndi ari diru 'taa.

25 A be díjí danni dati ge'te yobo ngväy nono mama, yobo yanni yimbutu yidi gatu linginalu, nggu elada no gwur'tal, dati 'ti dodana ngwuja'ri ngwanni ngwuming je 'dingini, ngwe be ape yiiru ndi aar onjací giyiru yüngün.

26 Manari gwere gwuma ci ligor lüngün gwümäti yobo ngwu'ti be mäti lingla lüngün 'dï'däny, nginde gwidäjä ligo'ranu lüngün a yobo yüngün yiru 'tur.

27 Yobo yanni yati je Ngwaalu ngwuru Papa gwege ämni ndi ari yiju'ru aar jayi nono yiru giyee, ndi ombaji ngwumi'runu na ngwedela gidirbänü degen, a ndi rime ligo'ro lidi díjí giyidigany yidi didlä.

2

Arngani ndi uti ngwüjänü

¹ Lani ngwänggäri, anni rangaa ngwükirijin ngwudi Deleny dege dänäjinä dani Yicu Kirictu, aa'ti ngaa la uti ngwüjanü.

² Ma dïjï de'te ila ngwaalu ngwudi o'rajidalu digenna gu'runga giru dab komon ngwugenne ngwureda ngwujaw, a be dïjï ila 'to danni diru diwayi ngwändä.

³ Ngaa be ombaji dïjü ndoo digenna ngwureda ngwujaw ngaa ci, "Ila nga jalu ngwaalu ngwee ngwujaw," ngaa be ci ndoo diru diwayi, "Dünü ngeno" ya "Jalu güdïyängälü ngene giyoranu yüny."

⁴ Giyee ya'ti mene ani ndi ari ngaa lati uti ngwüjanü ngaa ru nono ngweleny ngwanni ngwati pii yelenya ya'rany ye yegen yanni yike?

⁵ Lani ngwänggäri 'dinginar ngwuja'ri ngwee, Ngwaalu ngwä'tüdi ngwanni ngwäbrü ngwüjü ngwanni ngwuru ngwuwayi ngwäyänü ngwudi ngwüji ngwudi didlä nunnu aar nänü ndi ämni Ngwaalu na ndi ape yu'rina yidi yeleny yidi Ngwaalu yanni yicung ye ngwüjü ngwanni ngwämäna ngindengo?

⁶ Ati be ci ngwuwayalu mireny. Ngwüji ngwanni ngwünänü ngwä'tüdi mene ngwanni ngwata je ärräje? Ara je oktalu ara je ngwe ele ngwaalu ngwudi pii yelenyaa?

⁷ Ngindenga lä'tüdi lanni lati ci Ngwürinyälü mireny ngwuru yeleny ngwudi nginde gwanni gwätä je?

⁸ Manari ngaa 'didanu lati denya yobo yidi yeleny yanni giyo kitabanu gidi Ngwaalu yaru, "Ämnä gwanggalu anaku ata gu ämni ligoro

lunga," nga nga gilo ndi je ärrü yanni yidünälü.

⁹ Ma be ari ngaa lati uti ngwüjänü, yärrä je yanni yiki a ngaa lima gikini yobo ye nono ngwüjü ngwanni ngwukiya yobanu.

¹⁰ Diji danni dati denya yobo 'dar nggu be obalu ye'te pu 'dogo, yani ndi ari yiming je kiyalu 'dar anakу rar gu.

¹¹ Yiru ndi ari nginde gwanni ngwaru, "Aa'ti a gwa mi'rü ngwäyänü," gwuru 'to gwanni gwaru, "Aa'ti a gwa 'rinyidi." Manari nga gwuma 'ti mi'rüdi ngwäyänü nga be 'rinyidi, yani ndi ari nga gwuma kiyi yobalu 'dar.

¹² Ondaja nga arri nono ngwüjü ngwanni ngwadi ele ndi ngwe yobo obalu yanni yati ye diji gätinü linginalu,

¹³ ndi ari obalu gwanni gwa'ti äti änäng, gwa aar gwe inggidi gidijü danni dati 'ti ngwüji änädi. Ndi ari änä gwati dami obengalu!

Ämni Ngwaalu gwa'ti äti yiiranu gwayu

¹⁴ Yiru ange yanni yijaw lani ngwänggäri manari dijü dati däti ämnïng Ngwaalu ngwube erne yiiranu? Da ämni Ngwaalu nggwee gilängidiye?

¹⁵ Nda ma diweengga diru dur ya gera dïrnïdi ngwureda na eny gwudi lingeno.

¹⁶ Ma be ari dijü de'te 'danggalanu ci, "İndi gora gjaw nga ji ngwaalu ngwübütänü nga eny nga pe," ngwu'ti be ärrijä yi'ral yere yimining je yidi lingeno, yiru ange yanni yijaw?

¹⁷ Yiru gu 'to no, ndi ari ämni Ngwaalu 'dogo gwanni ngwa'ti äti yiiranu, gwayu.

¹⁸ A be dijü de'te da be ari, "Nga gwätü ämnïng Ngwaalu, äny gwätü yiiru."

Enggaci ämning Ngwaalu gwunga gwanni gwa'ti äti yiiranu, gwa ang be enggaca ämni Ngwaalu gwüny yiiru ye yanni yati nije ärrï.

¹⁹ Nga gwämnä Ngwaalu ndi ari Ngwaalu ngwuru ngwe'te pu. Yijaw! A mene ngwujego'rr ngwati gu pa ämni 'to ndi ari Ngwaalu ngwuru ngwe'te pu, ati je yedeny eny 'di ati aar didi'ri.

²⁰ Wä de'rr ndee, yïmïnä je yanni yadi ondaji ndi ari ämni Ngwaalu ngwanni gwa'ti äti yiiranu gwuru 'ture?

²¹ Dïgüürnä dege dani Äbräyim da'ti Ngwaalu ca gwüdünälü anni mung apa gjü güngün gani Ijaag gading ge mï'rïnï nono gidagade?

²² Änggädär ndi ari ämni Ngwaalu gwüngün gwelataar yiiru ye yüngün gwüpäng, na ämni Ngwaalu gwüngün gwuma mbuti yiiru ye yanni yärrüng je.

²³ Yiru gu anaku ülliänäär gu kitabanu gidi Ngwaalu yima äti ngwäyanü ndi ari, "Äbräyim gwämnä Ngwaalu a gu be Ngwaalu i'räci ngwuru dïjï dïdünälü," aar urnidi dimaad didi Ngwaalu.

²⁴ Änggädär 'di ndi ari dïjï dati dünälü yiiru ye yanni yating je ärrï, ya'ti ani ämni gwe Ngwaalu 'dogo.

²⁵ Yiru gu ye'te ye'te no 'di 'to gidedr dani Riyab, gwï'räcääär ndi ari gwüdünälü gwani yiiru yüngün anni mung ülläjï ngwujimidalu ngwükäjääär je ngwuje 'tüyï aar ele gay ge gi'tere?

²⁶ Nono lingina mung 'ti äti lïgi'rïmänü, layu. No ämni Ngwaalu gwanni gwa'ti äti yiiranu, gwayu.

3

Ke gwudi lingla

¹ Lani ngwänggäri, aa'ti ngaa la ru ngwoorta lonyadu, ndi ari ngaa liliŋgidi alanga lanni lati enggaci ngwüjü, la ji linje le obalu obengalu gwanni gwupana.

² Alanga 'dar lati obalu ngway ngwonyadu. Manari gwere gwati 'ti ärrü yi'ral yere yanni yiki a'tur ndi ondaji gwüngün, nginde gwuru diji dimbutu, dätii yiima ndi ruyi lingina lüngün 'dar.

³ Manari a lima änicii ngwumirta yu'runga ngwulem, nunnu aar nje 'dengenaci ar je ruyi, gwati ar je gwügwürlü ngwanginalu ngwengen 'dar.

⁴ Na nono gwele ngübälükä. Aar ni pe nono ange, ati je dirun dojema nono dinga, ngwati je dilimi dooko gwügwürläji ngwaalu ngwümänä je gu doorta degen ndi ele.

⁵ Yiru gu ye'te ye'te 'to gilingla, liru gu'ru gooko ngwanginu ating be iřingini gwulleney. Iřiyä ngwäyälü giligä gwele mung obalu looko, lati u'diyi dädänyälü 'teny.

⁶ Lingla liru ligä 'to, liru gu'ru giki lati gu yi'ral 'dar ila ngwanginu ngwudi diji. Lati kiyi dijü nono ku, ngwugatu miding gwudi diji ku giligä na lati aar gatu 'to giligä lidi yi'rendeny.

⁷ Ngwäng 'dar, yi'rä, ngwong ngwanni ngwati ele yora yalu, na ngwong giyaanu ngwati je ngwüjü lingidiyi drü aar ru ngwudi 'dunung,

⁸ a be diji dati 'ti mätii (lingidiya) lingla drü. Liki lati 'ti jalu jicom, lonyadu yiyaanu yati 'rinyidi.

9 Lati ar le ortada Delenya dege ar le ortada Papang gwege, ar le 'täjii ngwünyü gidijii danni digii'tinä giyi'remna yidi Ngwaalu.

10 Ngwulemanu ngwe'te ngwe'te, ngwati ortada aar 'täjii ngwünyü. Lani ngwänggäri, ya'ti yaadi gu ru no.

11 Yaw yanni yami na yanni yinyira yati iiritädi gidel de'te de'te?

12 Lani ngwänggäri, dimnigor dati 'ri'ri yiminiite na diguri dati 'ri'ri yimnigora? Na 'to del danni dinyira yaw dati 'ti iiritadü yaw yanni yami.

Bebere gwudi gerala

13 Yärü gwanni nggwo gwubebera gwülingidi 'danggalanu? Gabicär ngwuje inggidi elelle gwe gwüngün gwanni gwujaw, apepe gwanni gwäpinä ligor le lüllänü gwudi bebere gwuru.

14 Ma be ari ngaa lati 'rati ngwäy jicir yi'dünyü, ngaa arrada giyur giyigoranu yalu, aa'ti ya ye iiringini giyee ngaa je nyi'rini yanni yiru 'didanu.

15 "Bebere" gwanni gwuru gu no, gwa'ti üllü kerala ngwube ru gwudi diyängälü, gwä'tüdi gwudi ligi'rüm, gwuru gwudi dijego'rr.

16 Ndi ari manari ngaa liru ngwü'düny ngaa arrada giyur, 'digwü'riddänü gwati ji a yi'ral äpinii 'dar yanni yiki.

17 A be bebere gwanni gwati üllä kerala, gwerre gwerre, gwuru gwanni gwuju'ru, ngwuru änni gwudi adatalu, gwati denya, gwati 'dengenaci, gwätii inängänü gwupa, a gwati 'ri'ri yuula yanni yijaw, gwati übidänü ngwuru 'didanu.

18 Lanni lati ge'te adatingalu aar kwoy ladatalu, yati aar je 'tüyï yanni yïdünälü.

4

'Dengenacar Ngwaalinga

1 Yiru ange yanni yati apa dugiding aar apa kading 'danggalanu? Yä'tüdi mene ndi ari yati ila ndi ami'ra gwati kwudi 'danggalano?

2 Gong gata je araanu ngaa 'ti be mbuju. Ata be kajidi ngaa 'rinyidi nunnu nga mbuji. Ngaa je 'ti be mbuju yanni yïmïnä je, no ati aang be kadi ngaa kwudi. Ngaa la'ti äti, ndi ari ngaa lati 'ti otaca Ngwaalingalu.

3 Manari ngwuma je otacalu, ngaa lati 'ti mbuja, ndi ari ngaa lati utalu yigor ye yiki nunnu ngaa ye ärrï yi'ral yanni yämï'rädi yigor yalu.

4 Ngaa gilee liru ngwüjï ngwümi'rïdi ngwäyänü, ngaa la'ti lïngïdi ndi ari ätäjïdi yimaada dïdlängä le, yani aar nje Ngwaalu ke ngwäye? Dïjï danni dima aar ru dïdlä de dimaad, dima ru güwän gidi Ngwaalu.

5 Ngaa laru gitab gondajalu 'dogo a'tur anni arung ligi'rïm lanni lige'teng 'dengganu, lati nje iye yigoranu nunnu ar ämnï Ngwaalinga jüco?

6 Ati aar nje be nginde gendaci nje yïmï'rä. Yiru giyee yaru ye gitab ndi ari,

"Ngwaalu ngwati 'donya ngwuja'ri ngwudi dïjï
danni dati piyi ligo'ro
Ngwube ru dïmï'rü gïdïjï danni dati okeye
ligo'ro."

⁷ Ätädär be Ngwaalinga yigo'ro yalu. Kwudar dijego'rrnga le da je be abri.

⁸ 'Donggacar Ngwaalinga gito nginde gwa je be 'donggaca gito. Unar ngwuy nono nga nga lanni liki, ngaa gä'rïni yigor yalu, nga nga lanni liru yigoranu rom.

⁹ Runar, ngaa ari dulu de gwulleney. Gäbïcär ngwimä ngwalu ngaa ari yal ngaa gäbïci jayinganu ngaa jalu kürüng.

¹⁰ Okeyar yigo'ro yalu ngwäyänü Gideleny, gwa je be piyi gwa je näjii.

Aa'ti nga gwa obalu gwanggalu gwe

¹¹ Lani ngwänggäri, aa'ti ngaa la ludidi ngwuja'ri ngwe ngwanni ngwuki. Gwanni gwati ondijají kwenggenala ngwuja'ri ngwanni ngwuki nggwe obalu, nginde gwati ondijají giyobala ngwuye obalu. Manari nga gwati obalu yobo ye, ya'ta je mätii nga gu be jalu nda ye obalu.

¹² Gwanni gwuru dobo gwuru gwe'te pu, ngwuru deleny gwuru gwätii yiima ndi gilängidiyi na ndi gerajalu. Nga be ani yärü ndi obalu gwanggalu gwe?

Gatada ngväyänü Ngwaalu

¹³ 'Dinginar gweneno, nga nga gilee lati ari, "Gwene ya bïgänü a ladi ele kündär nggee ya kündär nggone, ar gu jalu düdläyü. Ar gu bileda ar mbuja ngwü'rinyä."

¹⁴ Ange gwuru, ngaa la'ti lïngidii 'di ndi ari yiru ange yanni yadi ji bïgänü. Midi gwunga gwuru ange? Gwuru nono dumbil dele dati ji gwooko ngwube aji ngwabralu.

15 Ngaa laadi manni ari, "Ma gu Ngwaalu ari, a la midi, ya ar je ärrï giyee ya ar je ärrï giyone."

16 A be Ngaa gilo be lati ïringïnï ngaa piyi yigo'rala yalu, ïringïnï nggwee 'dar gwuru gwanni gwuki.

17 Yäy gu no, gwe'te gwe'te gwanni gwati lenge yi'ral yanni yijaw nding je ärrï ngwuje 'ti be ärrü, yating je ärrï yanni yiki.

5

Arnganar lanni länänü liru ngwürigïnä

1 'Dinginar gweneno, nga nga lanni ru ngwüjï ngwünänü, arar ngaa runi gwani dïrbä danni ndo dïndï dada je mbuji.

2 Goola galu gima 'digi'ri ngwured ngwalu ngwuma je ngwuruwal eny.

3 Dab na Buta gwalu gwuma iyïnï. Iyïnï gwegen gwuru gwanni gwadi inggidi keng gwalu ara je eny ngwangina nono ngwalu nono ligä. Nga nga lima gwä'räjï gola gi'du guyomon gïyä'dï yidi gwodaning.

4 Ge'tar be ngwäyälü! Ndi ari gu'ru ganni gwü'rïdängää ngwüjï ngwe ngwanni ngwata je äpijï yiiru ngaa je 'ti be ätädi, ngwo ngwudugu yal ye 'danggalu. Na yal yidi ngwüjï ngwanni ngwäpïjä je yiiru, yima je Deleny diru yiima 'dingini.

5 Nga nga liju gïdïdlä lïriyälü ngaa enyalu yelenya ngaa amiyi yigo'ranu yalu. Ngaa likwudinya yigo'ro yalu nono yïndri komon gidi rce.

6 Ngaa lima obalu ngwüji ngwe ngwanni ng-wujaw nono ngaa je 'rinye ngwanni ngwa'ta je ärrü yi'ral yere.

Or'temaji gidürbäni

7 Lani ngweengga, mätär yiguri 'di a Deleny o'ra. Änggädär anaku ati gu diji danni dati kwoy dünicë yona ndi 'tüdä gidiyäng. Na awa dati määätä liguri ngwüdünicë giranyu ganni gati ni a yon 'tüdä na ganni gati pii yona aar äti ngwäy.

8 Mätär be yiguri nga nga 'to, ngaa mätinälü 'di'däny ndi ari Deleny ndoo dindë puprang.

9 Lani ngwänggäri, aa'ti ngaa la äbinginijidi giyinenanu, nunnu aa'ti Ngwaalu ngwa ji ngwa je ngwe obalu ngwuja'ri ngwee. Gwanni ngwati obalu ngwüji ngwe nggwo gito, nggwo gwüdüñü gilängir.

10 Lani ngwänggäri, or'temajar nono ngwijirä ngwanni ngwondaja ngwüriny ngwe ngwudi Deleny ndi ari ngwumbuju dïrbä.

11 Anaku lïngidä gu ndi ari a länggädï ndi ari, lonjacaar je lanni lor'temaju. Nga nga li'dingina or'temaji gwe gwudi Äyüb, ngaa lima engga ndi ari gwuma Ngwaalu ärrä gwodanalu. Ngwaalu ngwuru dinä ngwanni ngwati je ngwüji inä.

12 Yanni yipana gu'ru, lani ngwänggäri, aa'ti nga la pii yi'rany Ngwaalu ngwe na gere ge, na diyäng de, na gong ge gere. Gäbicä "Yäyïng" gwunga ngwani yay, na "Bärïng" gwunga ngwani bari, ya la gwe obalu.

Utalu ämni gwe Ngwaalu

13 Dijii dere 'danggalanu ndogidirbäno? Gäbicär ngwotaci Ngwaalingalu. Dijii dere dijayano? Gäbicär ngwelnge ngwortada Ngwaalinga.

14 Dijii dere 'danggalanu düma? Gäbicär ngwurnidi mbumbung je lidi gi'doonga aar abingaci Ngwaalinga aar bruti yila ye ngwüriny ngwe gwudi Kirictu.

15 Otaci Ngwaalingalu ämni gwe Ngwaalu, gwa gäbici djjü danni dümä da u'ri nono. No da Deleny 'dü'riyälü. Manari dapu gwanni gwuki, da aar düdänijänü.

16 Yäy gu no, 'täjäidärälü giyi'ral yalu yanni yiki ngaa otacidi Ngwaalingalu nunnu ara je Ngwaalu u'riyi nono. Otaci Ngwaalingalu gwudi dijii danni düdünälü gwätü yiima ndi ärri yi'ral.

17 İliyä gwuru dijii dümnä nono alanga je, ngwube otaci Ngwaalingalu gwullenä ndi ari aa'ti gere ga ni, a gere allala ngwüdläyü tä'r'il na düdläyü dü'ränü ngwu'ti nu.

18 Ngwo're ngwotaci Ngwaalingalu nunnu a gere ila kerala ngwunni a ngwong 'tüdä gidiyängänü, o're a gere ni.

19 Lani ngwänggäri, manari gwere gwuma gatani ngwuja'ri ngwanni ngwätü ngwäyänü, ma be ari gwuma dijii dere gwä'rä,

20 lïngidär ndi ari gwanni gwati gwä'rä dijü danni diki kay gidi dudi, diming gätäjä yi'rany a da aar gwü'rübäci yi'ralalu yanni yiki yonyadu.

**Laro
Laro NT**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Laro

Contributor: ECS Diocese of Khartoum Translation Department

This text box needs to have content for PT9 to upload is to the DBL.
All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source
files dated 10 May 2025

80c639f7-4569-5ffa-a77d-5df4c223631f